

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Ion Bernevec
(art. 264¹ alin. (4) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-303/2023
Nr. PIGD 1-20073067-01-1ra-20022023)

Procedura judecării recursurilor depuse până la 01 septembrie 2023; Legea nu interzice instanței de recurs să recalifice argumentele recurentului de la un temei de recurs la altul; CSJ putea admite un recurs întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 10) CPP (versiunea până la 1 septembrie 2023) doar atunci când nu erau întrunite condițiile legale pentru aplicarea sancțiunii respective și nu putea verifica oportunitatea aplicării pedepsei.

11 decembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Angela Catană

Instanța de apel: Iurie Iordan, Elena Cojocari, Marcel Juganari

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Ion Bernevec,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Ion Bernevec s-a născut în anul 1994 în mun. Chișinău. El a fost acuzat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat și fără a deține permis de conducere.

2. Ion Bernevec a fost apărat în acest proces de avocatul Svetlana Mazur.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Ion Bernevec a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 240 ore.

4. Instanța de apel a admis apelul formulat de procuror și a casat sentința instanței de fond în ceea ce privește latura penală. Astfel, a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care lui Ion Bernevec, în baza art. 264¹ alin. (4) din Codul penal, i-a fost aplicată o pedeapsă de șase luni de închisoare, cu executare într-un penitenciar de tip semiînchis.

5. La 16 decembrie 2022, avocatul Svetlana Mazur, în interesele condamnatului, a depus recurs în care solicită casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 16 august 2019 și s-a finalizat în 24 iunie 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 01 iulie 2020 – 03 iunie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 28 iunie 2022 și 01 noiembrie 2022. Dosarul a ajuns în instanța de recurs la 20 februarie 2023.

7. Anterior, într-o altă cauză, la 02 noiembrie 2016, Judecătoria Ialoveni l-a recunoscut vinovat pe Ion Bernevec de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) din Codul penal (conducerea unui mijloc de transport în stare de ebrietate avansată și fără permis de conducere), i-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe un termen de patru luni. La 20 decembrie 2021, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, l-a găsit din nou vinovat pe condamnat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a aplicat pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de opt luni.

ÎN FAPT

8. Ion Bernevec, a fost acuzat că, la 11 august 2019, în jurul orei 21:50, a condus automobilul de model „Toyota Carina” în localitatea Sîngera, mun. Chișinău. El a fost stopat de colaboratorii de poliției, care au constatat că acesta nu are permis de conducere și prezenta suspiciuni privind consumul de alcool. Testarea cu etilotestul „Drager” a arătat o concentrație de 1,16 mg/l alcool în aerul expirat, ce reprezintă un grad avansat de ebrietate. Acțiunile lui au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 264¹ alin.(4) Cod penal.

9. La 03 iunie 2022, prin [sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani](#), Ion Bernevec a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și i-a fost aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 240 de ore.

10. La 20 iunie 2022, Oleg Gonța, procuror în Procuratura municipiului Chișinău, a depus apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care Ion Bernevec să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal și să-i fie aplicată o pedeapsă cu închisoare pe un termen de șase luni. Potrivit apelului, pedeapsa aplicată este prea blândă.

11. La 01 noiembrie 2022, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelul procurorului, a casat parțial sentința primei instanțe în ceea ce privește pedeapsa penală. A fost pronunțată o nouă hotărâre în această parte, prin care lui Ion Bernevec i s-a aplicat o pedeapsă de șase luni de închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis. La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de faptul că Ion Bernevec a fost anterior condamnat pentru infracțiuni similare (a se vedea para. 7). Decizia motivată a fost pronunțată la 13 decembrie 2022.

12. La 16 decembrie 2022, avocatul Svetlana Mazur a depus recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței primei instanțe. În recurs se invocă temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Criticile avocatului se rezumă la faptul că instanța de apel nu a ținut cont de principiile individualizării pedepsei și de circumstanțele cauzei. Consideră că instanța de fond i-a aplicat o pedeapsa ecitabilă condamnatului.

13. La 20 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat procurorului depunerea referinței la recurs. Procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

15. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

16. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri:

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

...

12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;”

17. Articolul 432 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.”

18. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele.

„Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

19. În perioada relevantă, art. 264¹ alin. (4) Cod penal prevedea următoarele:

„(4) Acțiunile prevăzute la alin.(1)–(3), săvârșite de către o persoană care nu deține permis de conducere sau care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport, se pedepsesc cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore sau cu închisoare de până la 1 an.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Recursul examinat a fost declarat în 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

21. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui. Alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual-penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023 (a se vedea para. 15), a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel. Această lege conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv

al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

22. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală. Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (*mutatis mutandis* decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

23. Recursul a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală (faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită) în vigoare până la 01 septembrie 2023. În recurs apărarea nu contestă vinovăția inculpatului, ci își exprimă dezacordul față de pedeapsa aplicată condamnatului, considerând-o excesivă și disproporționată. Interpretarea sistematică a acestor temeiuri de recurs sugerează că orice critică adusă motivării pedepsei aplicate de instanță trebuie să fie examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) din Codul de procedură penală.

24. Referitor la temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, completul reiterează că norma respectivă se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Prin urmare, doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10. Avocatul nu a menționat în recurs prevederile legale care au fost încălcate de către instanța apel atunci când i-a aplicat o pedeapsă de șase luni închisoare. Recurentul doar își exprimă dezacordul cu această decizie. Instanța poate admite recursul în temeiul pct. 10), doar atunci când nu sunt întrunite condițiile legale pentru aplicarea acestor norme. Asemenea argumente nu au fost invocate. Ponderea circumstanțelor atenuante sau agravante la stabilirea pedepsei ține de examinarea fondului cauzei, care, de regulă, nu este examinat în recurs de către Curtea Supremă de Justiție.

25. Prin urmare, recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

26. Din motivele expuse supra, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Svetlana Mazur declarat în numele lui Ion Bernevec împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu